

კონფიდენციალური მუნიციპალიტეტი

ფასი 50 თეთრი

№10

8 - 15 მაისი

2017 წელი

გამოდის სამშაბათობით

მინისტრის
ბრძანება -
ეს გაიყიდოს, ის
არა...

გვ. 2

ფოთიში, აკრილის
დავალის ნებისმიერები
ამ დღეებში
გაისვამა...

გვ. 2

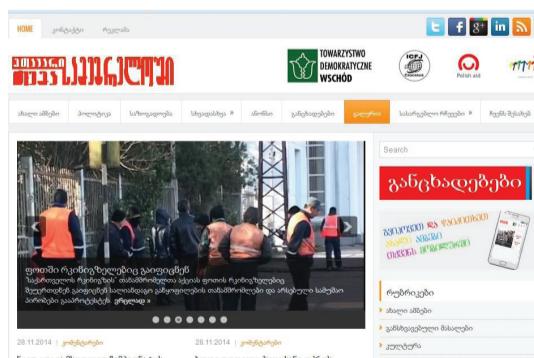
მერის
სმეურისანი
ანგარიში

გვ. 3

ფოთის
დანგრევის პირას
მისული „ახალი“
თეატრი
თეატრალურ
ფესტივალს
მესამედ
უმასპინძლებას

გვ. 3

შენ ჯერ ეგ არ
გინახავს?

აქ გვიკორვი ჩვენ
www.msnews.ge

რას ედევების დევნილები
„აჭარა ტექსტილს და
საკრებულოს თავმჯდომარეს?

ინტერვიუ
ფოთი

ფოთში „აჭარა ტექსტილის“ სამკერვალო ქარხნის ეზოს შემოღობებითმა სამუშაოებმა იქ მაცხოვრებელი 6 დეკინდი ოჯახის პროტესტი გამოიწვია. პროტესტი აქციაში გადაიხარდა, რომელიც გასულ კვირას გამორთეს და რომელშიც მოსახლეობის გარდა სენატის, ოზურგეთისა და ფოთის ლეიიბორისტური პარტიის წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

ქარხნის ღობე კაულის №64 მაცხოვრებელი დევნილების ეზოში გადის, რომელსაც ისინი უკვე 24 წელია ამჟამადებნენ და ამ მიწაზე საზრდო მოყვაოთ. შემოღობების შემდეგ დობის მიღმა აღმოჩნდა მათი სათბურები, ვენახი, კარტოფილის მოსავალი, მრავალწლიანი ნარგავები, ხებილი, ფაცხა, სამორ-

ხე, საქათმე, საღორე, საკურდდლე და კიდევ ბევრი რამ. ქარხანა ყოფილი ანასეულის ჩაისა და სუბტროპიკულ კულტურათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ადგილას შენდება, დევნილების 6 ოჯახი კი ინსტიტუტის ყოფილ შენობაში ცხოვრობს. ინსტიტუტის მოლიანი ფართი 5 ჰექტარი მიწა, რომელიც 49 წლიანი არენდით მიყიდა ეკონომიკის სამინისტრომ სამკერვალო ფაზიზე მშენებელ თურქელ კომპანიას. დევნილები ადგილობრივი ხელისუფლებისაგან სამუშაოებისათვის მიწის გამოყოფას, ან ქარხნის მესვეურებისგან კომპანიაციის გამოყოფას ითხოვენ.

დევნილებმა ამავე მოთხოვნით წერილები დააგზავნეს საქართველოს ოკუმინებული ტერიტორიებიდან იძულებული დასასრული 4-გვ.

ფოთის
ნებისმიერები -
საქართველოს
ჩემაიონები

გვ. 7

ზურაბ სარსანიას
სახელმისამის ტერიტორიი
კრიზის

გვ. 7

რეგიონების სასკოლო
სამსახურის მიმმართ
ნებისმიერები

გვ. 7

ფოთის სამსახურის
ჩემაიონი ნარმატები
ისამართება

გვ. 7

მარის ხმაურისნი ანგარიში

ივათე პატკორია

ଓର୍ବତୀ

ფოთის მერმა ირაკლი კაკულაძე 2016 წელს გაშველი საქმიანობის შემაჯამებელი ანგარიში წარადგინა საკრებულოს სხდომაზე. ანგარიშის წარადგინას ადგილობრივი ხელისუფლების წევრები, მედიისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები დაესწრენ. ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის თანახმად მუნიციპალიტეტის გამგებელი წელიწადში ერთხელ მაინც, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს რეგლამენტით დადგენილი წესით ამიმრჩველების გაწევლით წესით საქმიანობის შესახებ ანგარიშს აპარებს. ქალაქის მერმა ანგარიში მიმღინარე ინფრასტრუქტურულ პროექტებზე, ტურიზმის, ეკონომიკისა და მუნიციპალური სერვისების განვითარების მიმართულებით განხორციელებულ აქტივობებზე ისაუბრა. კაკულაძე აღნიშნა, რომ თვითმმართველობამ პრიორიტეტია ტურიზმის განვითარება და დაისახა. მერმა კურადღება გააძლიერა მალთაყვის პროექტზე, რომლის სრული დირექტორი 18,5 მილიონი ლარია. შეხვედრა კითხვა-პასუხის რეჟიმში წარიმართა. მერს კითხვები საკრებულოს „ეკორეკული საქართველოს“ წევრებმა, გიორგი შამუშავამ, ირაკლი ლუნდუამ და ოთარ ხარილავამ დაუსვევს, აქტუალური თემა ქალაქში შეჩერიერებით და უხარისხმით შესრულებული სამუშაოები, დაგიანგებელი ხელფასები და თვატრის შენობის საკითხით იყო. მერს ასევე სეასექსის რომ ქალაქში არც ერთი პროექტი დამთავრებული არ მე ასე შევაბრუნებ კითხვას, რომელი პროექტი არ არის დამთავრებული?”
ანგარიში ხმაურისა და ურთიერთბრალდების ფორმაზე მიმღინარეობდა. თავდაპირველად ნაციონალური პარტიის წევრმა დარეჯან ცხვირარიამ მერს რამდნობის კითხვაზე პასუხის გაცემა მოთხოვა, თუმცა ამის საშუალება საკრებულოს თავმჯდომარემ მერის ანგარიშის ბოლომდე დამთავრებამდე არ მისცა. რეპლიკას კი ცხვირარისა და საკრებულოს წევრ სამსონ კუტალიას შორის სიტყვიერი შეღაბარაკება მოყვა. კუტალიამ ცხვირარის 9 წლიანი მართველობა შეასეგნა, „ოქვენ რა უნდა ილაპარაკოთ, თქვენი მართველობის ამსახველ ვიღებ აგერ განახებთ, თვენ რა უფლებით საუბრობთ“. მიუხედავად იმის რომ ცხვირარიასთვის სიტყვა არ მიუციით შიგადაშიგ ის მაინც ახერხებდა რეპლიკების ჩამატებას. მერის ანგარიშს ცხვირარიანი ხარაგივი უწოდა, თუმცა ისიც აღნიშნა, რომ არანია ინტერესი ქონდა ირაკლი კაგულიასი, არც რომელიმე ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლის, „კველა ჩემი თანაქალაქელია და უდიდეს პატივს ცვეტ თითეულ მათგანს, მარტო ირაკლი კაგულიას ნუ მიაწინდავთ ხელს. მთლიანად ცენტრალური ხელისუფლება არ აკეთებს არაფერს, თქვენი ანგარიში კი ბატონო ირაკლი არის ნარატივი, მგონია მე სხვა ქალაქში ვცხოვრობ და თქვენ სხვა განხომილებაში იმყოფებით. თქვით, რომ ხარვეზები არაფერში არ მაქვსო, ხარვეზები კი არა დანაშაულის

საქართველოს სახლმაზა მერის აღმართობის წარდგენი

ტოლდებასია რასაც აქეთებთ ამ ქალაქში. დანაშაულია ის, რომ სტადიონის ტენდერი გამოცხადა ორჯერ და დღვეშე სამარცხებოდ არაფერია გაკეთებული, დანაშაულია სოციალურად დაუცველების ერთჯერადი მატერიალური დახმარების ამოღება, დანაშაულია პანალიზაცია დღემდე გაჟერებელი რომ არის, გადათხარეთ ქუჩები და ექსპერიმენტები ჩატარეთ, თუ ექსპერიმენტებს ატარებდით სადაც ასფალტირებული არ იყო გზა იქ გაგებული გარით. კანალიზაციის პროექტი გამზადებული დაგიტოვეთ და სამსახურებში ხელფასებიც რომ არ დაარიგეთ? ამასე შეცხითიძემ ცხვიტარიას წინა ხელისუფლების დროს დარიგებული პრემიები შეასხენა, „პარგი რა დარეჯან, დაგავიწყდა 10-ჯერ რომ ირიგებდით პრემიები?“ ეს ფაქტი არც ცხვიტარიას უარყოია, „ვირიგებდით, მაგრამ ამის ნიადაგზე ბიუჯეტი არ მცირდებოდა, 1 მილირდიანი ბიუჯეტი 9 მილიარდმდე გავზარდეთ. თქვენ რატომ შეგიმცირეს ბიუჯეტი?“ ეს ხელისუფლება ხორ მოვიდა იმ დაპრეტებით რომ ივანიშვილი უფასო უფლებას დაარიგებდა, 1 ლარი ბეჭნიის ფულიდან სააკაშვილის ჯიბეში მიღიოდა, კლეიტონერენგიის ფული სააკაშვილის ჯიბაში მიღიოდა, სად არის თქვენი დანაშაული? ამ ქალაქში ქარის გარდა არაფერი არ მომრაობს, ხელფასები დაურიგებულია გაამდიდრეთ ხალხი? თვითონ პრემიები

**ფოთის დანგრევის პირას მისული „ახალი“
თეატრი თეატრალურ ფესტივალს გესამად
უმასპინძლებს**

მარი ჯავახელა
ჭობი

ფოთის ოეატრის მდგომარეობა ვერანაირ კრიტიკას ვერ უძლებს. იმის მიუხედავად, რომ შენობა ახალი აშენებულია, უკვე დანგრევის პირსაა მისული და სახსრაფო რემონტს საჭიროებს. არადა, ივნისში ფოთი მესამედ უმასპინძლებს რეგიონული თეატრების საერთაშორისო ფესტივალს, სადაც ქართული დასის გარდა წარმედგენილნი იქნებიან ლიტერატურული, რეგიონის, ირანის ორი დასი და იტალიიდან კომედია და და არტეს რეჟისორიც ჩამოვა.

როგორ ემზადება ასეთ იქნება ფასადი, ტექსტურუ მდგრმარეობა თუ წყალგავა-

რას ედავებისა და ვნელები „ეჭარა ტექსტილს,, და საკრებულოს თავმაჯდომარე?

დასაცული პირველ გვერდზე

მოსახლეობა როგორც ამბობს, მათთან არ მისუდან არც ადგილობრივი ხელი-სუფლების და არც ქარხნის მესვეურები და არ გაუფრთხილებიათ აღნიშნულ ტერიტორიაზე სამკერვალო ფასტრიკის აშენებასთან დაკავშირებით. „მდებნი ხეხილი გვაქს დარგული, ნიგრზო, ფეროა, სხვა ხეხილი, მარტო 3000 ძირი კიტრი მოგვავდა და თავი გაგდებინდა. 70 ძირი უკრძანი მაქსი, რომელიც დობის იქთ დარჩა და ამასაც გაჩეხავენ ალბათ. პირველად რომ მოვიდნენ, ჩვენთვის არც უკითხავთ, ისე დაარწევეს ბოძები, მერე ჩვენ თვითონ ვაკითხეთ და გავიგეთ, რომ ფაბრიკა შენდებოდა. მოყვანებს ტრაქტორი და მთელი ხეხილი – კიფა, ფეროას ხეები, ბაშმალა, ლელვი სულ ამოთხარეს. სადაც ლობე უნდა გასულიყო, საღორე იდგა, მივიდნენ და ტრაქტორით გადააგდეს. უკლავერში ფული ხომ გვაქს გადახდილი? სახლის გვერდით ცერცეი მეოქანა, მაღლე მოსავალი უნდა ამჟღო, მიყვნენ

ამიტომაც მას შეეძლო ადგილობრივ ხელისუფლებასთან კიდევ ერთხელ გაერკვია ან მოეთხოვა „„ჭარა ტექსტილის“ წარმომადგენლის ნახვა, მაგრამ ეს არ გაჟერებულია. სწორედ ეს მაძლევს საფუძველს ვიციქრო რომ პოლიტიზირებულია თემა. იქ არ მომხდარა კონკრეტულად რომელიმე მაცხოველებლის საკუთრების ხელყოფა. თვითონაც ამბობენ და ადასტურებენ ტერიტორია თავისუფალი იყო და სარგებლობდნენ. მათ თავიდან არც კომპენსაცია მოუთხოვიათ და არც მიწა“.

საკრებულოს თაგმჯდომარეს ერთ-ერთი დევნილი, აღექსანდრე როგავა ტყუილში ადანა-შაულებს: „ოთოფურია ტყუის და თან ისიც და მისი გუნდიც გვაშინებენ. დევნილებს არაურად გვაგდებენ, აფხაზეთში ყველაფერი დაგვაკარგინეს და აქაც ჩვენს ნაშრომს გვართმევენ, არაფერსაც არ მიიღებოთ მითხრა. რატომ არ უნდა მივიღო, თავის ნაშრომს ვედავებით რამეს?“

სამკერვალო ფაბრიკა 3000 თანამშრომელს დაასაქმებს. დღეინათვის იქ ფაბრიკის მშენებლობა მიმდინარეობს, რომელსაც ოურქული კრმანია აწარმოებს. როგორც თოვლირიამ გვთხრა მშენებლობაზე ქართველები მუშაობენ, მაგრამ ჩვენი იქ ყოვნის დროს ქართველ მუშებს ვერ შევხვდით. ფაბრიკის წინ მცხოვრები ფოთელების თქმით კი, იქ მხოლოდ ექვსამდე ქართველი მუშაობს, უმრავლესობა კი თურქები არიან.

ადსანიშნავია ისიც, რომ ფაბრიკის საკუთრებაში გადავიდა კურკოვსკის ბაღიც. შეიძლება ბევრი ფოთელისთვისაც ქიუცხოვი იყოს ამ ბაღის არსებობა რადგან საუკუნოვანი ხებს გაფალ-ბარდები ეხვია. კურკოვსკის პარკი პირველი განაშენიანებული პარკი იყო ფოთში, რომელიც მე-19 საუკუნის 70-იან წლებში რუსეთის არმიის გადამდგარმა ოფიცერმა ადამ კურკოვსკიმ გააშენა. ფოთში კურკოვსკიმ პომილობიური ინსტიტუტის გაშენება გადაწყვიტა და ამისათვის ცხრილი გერმანელი ბოტანიკოსი რესლერი ჩამოიყანა. 1873 წელს კურკოვსკიმ თხოვნით მიმართა კატებასის მეფისნაცვალს

გამოეყოთ მისთვის დახმარება 10 000 მანეთის ოდენობით ინსტიტუტის დასარებლად. ამ დროსათვის კურაციების ფორმით ჩამოტანილი ჰქონდა 1000-მდე სხვადასხვა სახეობის სეხილი, ბოსტნეული, წიწვიავინი და დეკორატიული მცვნარები. მან 4 ჰქებარის ნაკვეთზე გააშენა ულამაზესი ბაღი, კ.წ. კურაციების ბაღი, სწორედ აქედან გადატანილი ნერგებით გაშენდა ცენტრალური ბაღი, რომელსაც შემდეგ კურიორებდა კურაციების მუდლები ბრონისლავა სმიტი. წნობილია, რომ 80-იანი წლების დასაწყისში რესლერმა დატოვა ფოთი და გადავიდა ბათუმში. ქალაქის ხელმძღვანელობის ნებართვის გარეშე ფოთიდან წაღვაზე ნერგებით გაუშენებია ბათუმის ბულვარი. სხვა მცვნარეებთან ერთად აქ დაირგო ციტრუსების უძვირფასები ჯიშები. ამ ბობენ, ამ ბაღში მოკრევიდ ციტრუსების ნაყოფს ფოთის პოლიცმენტის მიერ აბაშიძე, საჩუქრად უგზავნიდა ქუთაისის გუბერნაციონალის.

საკრებულოს თავმჯდომესთან ეპიკადეთ გაგვერკვია, რატომ გაიყიდა 3 საუკუნოვანი პარკი და შეიძლებოდა თუ არა მისი გადარჩენა. თოფურიას თქმით, პარკი ეკონომიკის სამინისტროს ბალანსზეა: „ახლა ჩანს იქ პარკი რომ იყო, როდესაც ქარხნის მესვეურებმა გაწმინდეს, თორებმ ტყე- ბარდები და ჭაობი იყო“. თოფურიას ვუთხარით, ჩვენი დანაშაულია, რომ ასეთი ეკალ-ბარდით იყო დაფარული ასეთი უნიკალური უძგენესი პარკში და აუცილებელი გახდლათ მისი გოლდან-პარტონიბა. ამაზე თოფურიას პასუხი მზად აღმოაჩინდა: „პარკი ეკონომიკის ბალანსზე იყო და ჩვენ ვერავერს გატხდებოდით. გაიჩეხა რამე? არ გაჩხილა, პირიქით, გაიწმინდა“.

მართალია, არ გაჩეხილა, თუმცა ადგილობრივი მაცხოვერებლებისათვის ისევ მიუწვდომელი გახდა, რადგან ფაბრიკის ტერიტორიაზე სასეირნოდ არავის შეუშვებენ. თოფურია არც ამ შემთხვევაში დაბნეულდა: „ფაბრიკაში 3000 ადამიანი იმუშავებს და მათაც სჭირდებათ დასვენება“- გვითხრა საკრებულოს თავმჯდომარეებ.

**ფოთის დანგრევის პირას მისული „ახალი“
თეატრი თეატრალურ ფესტივალს მესამედ
უმასპენძლებს**

ლასახი გვ-3 გვ.

შესაძლოა, ოვატრის პრობლემა
არც ისე მწვავედ ქმნებოდეს
მავანს, მაგრამ ოუ ადგილობრი-
ვი ხელისუფლება მუდმივი „გა-
ოცების ეფექტიდან“ არ გამოვა,
ქალაქს კიდევ ერთი დასახურუ-
ვად „გამზადებული“ შენობა
შეემატება.

თვატრის შენობის მდგომარე-
ობას ხელი არ შეუშლია თვა-
ტრის გამართული და ნაირფი-
ქო მუშაობისათვის. გასული
წლის სეზონიდან დღემდე უკვე
II პრემიერა დაიდგა და რამდე-
ნიმდე სპექტაკლის აღდგენა მო-
ახერხეს. გასულ კვირას კი
მაყურებელს ითხებ ბაკურა-
ძის რეჟისორობით დადგმული
სპექტაკლის „ერთი ანარის-
ტის შემთხვევითი სიკვდილის“
პრემიერა გაიმართა. თვატრის
დირექტორის თქმით, წლის პო-
ლომდე იგეგმება კიდევ რამდე-
ნიმდე სპექტაკლის თაობა

ქართულ თვატრსაც არ ქონია. ვფიქრობ, ძალიან წინ გადადგმული ნაბიჯია ამ ფეხსტივალისთვის” - ამბობს ხეხია. იგი იმდოვნებს, რომ ქალაქში არა მარტო თვატრი, საკონცერტო დარბაზი და კინოს შენობაც იქნება: „ის, რომ ქალაქს არ ძალას საკონ-

ცერტო დარბაზი და კინო, ძალიან ცუდია. თითქმის ყველა ღონისძიება თეატრში ტარდება. ვფიქრობ, ქალაქში უნდა იყოს აღტერნატიული დარბაზი კონცერტებისა და სხვა ღონისძიებებისათვის, რადგან თვატრი სპეციფიკური თვატრია“.

განახლებული პირობები სასერვისი და მატი გესაქლებლობები მომხმარებლებს

ფინკა ბანკში სიახლეა
მომხმარებლებს უკვე
შეუძლიათ ისარგბლონ
კანახლებული პირობებით
ესებზე. ბაზარზე არსებული
მოთხოვნის საპასუხონდ,
კაიზარდა უგირავნო სესხის
მოცულობა და შემცირდა
აპროცენტო განაკვეთები.

უეირავნო სესხები ხელ-
მისაწვდომია მცირე ბიზ-
ნესის მქონე პირებისათვის
და მეტარმებებისთვის, რომ-
ლებსაც სურთ ახალი და-
ნადგარების და აღჭურვი-
ლობის შეძენა, მარაგების
შეგსხბა თუ ბიზნესის გა-
ფართოება. საპროცენტო გა-
ნაკვეთების შემცირების შე-
დეგად, ეს არის კიდევ ერთი
შესაძლებლობა მცირე ბიზ-
ნესის მქონები პირებისთვის
მარტივად და სწრაფად მიი-
ღონ თანხა და გააძლიერონ
საკუთარი ბიზნესი. რაც შე-
ეხება გადახდის გრაფიკს
- მომხმარებლებს თვალი
შეუძლიათ დაგეგმონ გადახ-
დის გრაფიკი და იგი შემო-

სავლების მოარტონ.
გამარტივდა სესხის გაცემის პროცედურა, ფინკა ბანქში 3000 ლარამდე სესხის აღებას 30 წელი სტირდება, გაუმტბდა მცირე სესხების დამტკიცების საკითხის და ამჟამად 0 % -ია. სესხებზე პირობების განახლება, პროცედურების გამარტივება მომხმარებლების მხრიდან წამოსული უკუკავშირის შედგად განხორციელდა გიორგი სამადაშვილი, ფინკა ბანკის საოპერაციო დირექტორი ამბობს, რომ ბანკისთვის მომხმარებლის უკუკავშირი პრიორიტეტი უდინა. „ჩვენ ყოველდღიურად უსმენთ ჩვენს მომხმარებლებს, რომლებიც ჩვენგან აღებული დაფინანსებით ცვილობის გააჭმოთ.

გიორგი სამადაშვილი,
ფინკა ბანკის საოპერაციო
თანამდებობა

განახლებული პირობები სესხებზე!

40 000 ლარამდე სუსხები გირაოს გარეშე

 *4949
www.FINCA.de

სარგებლობა.
ფინკა ბანკი მომხმარებლებს სთავაზობს პაკეტურ შეთავაზებასაც, რომელიც წარმოადგენს პროდუქტების და მომსახურების ერთობა.

(სახელი ბაზისნერა)

ქალაქ უორის ვაზისად სახელმძღვან
დაკავშირებულია სამ მნიშვნელოვან
პროდაგმასთან, რომელთაგან თითო-
ეული მიითხოვს სერიოზულ მეცნიე-
რულ კვლევას და მათ გადაუჭრებული
ქეშმარიტებას. არტეფასტების გა-
რეშე კი შეუძლებელია ვაზისის
ლოკალიზაციის საკითხის გადაჭრა
რომელიც მომავლის საქმეა და თა-
ვის შლილების ელოდება.

აღნიშვნელი საკითხის მოგვარება შეუძლებელია. პირველ რიგში გადასაწყვეტია ფაზისის ლოკალიზაციის საკითხი, რომელიც დიდი ხანია დგას ა არ მართველი, არამედ უცხოელი ისტორიულობის დღის წესრიგში. ანტიკური ფაზისი წარმოადგენდა უმნიშვნელოვანებს სატრანზიტო ცენტრს, რომელშიაც კრიმანეთს ხედებოდნენ დასავლეთისა და აღმოსავლეთის ეკონომიკური, პოლიტიკური, ფინანსური, საგაჭრო, კულტურული, რელიგიური, გოთხებისა და მის ლოკალიზაციას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ძველი მსოფლიოს ისტორიის შესწავლის საქმეში.

ანტიკური ფაზისის შესახებ პირ-
ვალ ცნობებს გვაწვდიან პომეროსი
და ჰესიოდე, რომლებსაც მოსდევეს ის-
ტორიის მაძად წოდებული ჰქონდო-
ბე, რომელიც უაღრესად საინტერესო
ცნობებს გვაწვდის კოლხეთისა და
ფაზისის შესახებ. ძვირფას ცნობებს
გვაწვდიან ესქილე, პინდარი, ფსევდო
სკილაქსი, პლატონი, არისტოტელე, ჰერაკლიტე პონტოელი, ჰეპოროტე, სტრაპონი, პომპონიუს მედა, პლინიუს სეკურდუსი, არიანე, კლავდიუს პტო-
ლომეუსი, ფეხევრო თრუფოს, კასტო-
რიუსი, ამიანე მარცვლიუსი, „ევქსი-
ნის პონტოს პერი პლეუსი“ პონიმი
ავტორი, ზოსიმე, პროკოპი კასარიელი,
აგათია სკოლასტიკოსი, მენანდრე, თუ-
როვილაძებე სიმოკაბრა, გაიფანე კონს-
ტანტინებოლელი, თეოფანე ქრონი-
გრაფი, გიორგი კენდრენესი, ბასილი
სოფოცელი, ნიკიტა ხონიაგი [2:121-186].
XVII-XVIII საუკუნეებისა და ახალი
დროის სამეცნიეროსა და ფიზის შე-
სახებ ცნობებს გვაწვდიან. დასავლეთ
ეკროპელი მოგზაურები: ამბროზი
კონტარინი, არქანჯელო ლამბერტი,
უა შარდენი, ფრედერიკ დი ბუა დე
მონაკერე, უაკ ფრანსუა გამბა, კოხი
და სპენსერი, იოჰან გულდენ შტედტი,
თურქი ისტორიკოსი ქათობ-ჩელები.
ქართველი ისტორიკოსები: ვახუშტი
ბაგრატიონი, ტიმოთე გაბაშვილი, თეო-
მურაზ ბაგრატიონი. რუსი მოგზაურე-
ბის მასშტაბით უკავშირდებოდა ბერძნები
და მასში მეტროპოლიტები გადმოსახლებული
ბერძნები ცხოვრობდნენ. აპოიკია
ეკონომიკურად და პოლიტიკურად
დამოუკიდებელი იყო მეტროპო-
ლიისგან (ცენტრისაგან) და ავტო-
ნომიით სარგებლობდა. ბერძნული
კოლონიის მეორე სახეობას წარ-
მოადგინდა ემპორიონი, რომელიც
იყო სავაჭრო ფაქტორია, რომელსაც
ქმნიდნენ უცხო ქვეყნიდნა საჭირო
ნედლეულისა და პროდუქტების გა-
მოსაზიდად. იგი მოკლებული იყო
ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ავტო-
ნომიას და მთლიანად დამოკიდებული
იყო მეტროპოლიაზე. კოლონიის
მესამე სახეობა - კლერუბია აგრეთ-
ვე დასახლებული იყო ბერძნებით
რომელებსაც ისეთივე უფლებები
ჰქონდათ როგორც მეტროპოლიის
მოქალაქეებს. კოლონიის სამიერე-
ბიპი წარმოადგენდა ბერძნულ ქა-
ლაქს (პოლისებს), სადაც ბერძნები
კოლონიისტები ცხოვრობდნენ, რომ-
ლებიც საკუთარ თავს ბერძნული
კულტურის ორგანულ ნაწილად
თვლიდნენ [2:8-14].

ანტიკური პერიოდის ავტორებისთვის დამახასიათებელია ურთიერთგა-მომრიცხავი ცნობების მოწოდება მდინარე ფაზისისა და ქალაქ ფაზისის აღილებდებარების შესახებ. მათი ნაწილი მდინარე ფაზისად მოიხსენიებს მდინარე ყუბანებს, ნაწილი არაქსს, ზოგი-ჭოროქსს, ზოგიერთი კი რიონს და აქედან გამომდინარე ქალაქ ფა-

სახებ შემოგვინასა სახელგანთქმულ
ბიზანტიულმა ფილოსოფოსმა ოქმ
ტიოსმა (317-388), რომელსაც თანა
დღოვენი „სიტყვის მეფე“ უწოდებდნ
თავისი მრავალმხრივი და ძრუტინგავა
განათლება მას მიღებული ჰქონდა ა
თეონსა და კონსტანტინეპოლიში, ა
მედ ფაზისის აკადემიაში, რომელშ
მასზე აღრე მამამისი - ეპარქიოს
განისწავლებოდა. ფილოსოფიური ტ
ლიკიის ხამოყალიბებას და მითურებ
რენომებს მოპოვებას სახგროვივა
და სტირდება, ამიტომ საგირგელია, რ
ფაზისის აკადემია III-IV საუკუნეებ
უფრო აღრე იყო დაარსებული და მი
სტორია ძველი წელთაღრიცხვის სიდ
მიდან მომდინარეობს. აღსანიშნავია
გარემოებაც, რომ ფილოსოფიის სამა
ბლოდო მიღებთი, რომლის ნატურფოლ
სოფიაც განთქმული იყო საბერძნეთი
და იმდროინდელ მსოფლიოში და სრ
ლიად არაა გასაკვირი, რომ მიღე
ისეთ მნიშვნელოვან ემპორიონში რ
გორიც იყო ფაზისი აღმოცენებული
ფილოსოფიური სკოლა.

ԵԱՀՈԼՈՒ ՀԱՅԱՎԵՐՆԱ

ქვები და კეთილსურნელოვანი მცნარის ნაყოფები ჩამოუტანია პუნტიდან. ძვ. წ. აღრ. 1584-1559 წლებში ფარაონი თხმოსი ჩასულა კრებასა და პუნტში. ძვ. წ. აღრ. 1520 წლს პუნტში უმოგზაურია ფარაონ ამენხოტეპ მეორის ხაზიადარს. კარნაგის ტაძარში შემონახულია რელიეფი რომელზედაც გამოსახულია პუნტიდან ჩამოსული კოლხი დიდებულები, რომლებსაც ფარაონისთვის მიურთმევიათ ოქროს ქაშით საესე ტომრები. ძვ. წ. აღრ. 1269-44 წლების რამზეს მეორის ანდერში აღწერილია სახლვაო მოგზაურობა პუნტში. მეცნიერის დასკვნით ეგვიპტური პუნტი შეესატყვისება ბერძნულ-რომაულ „პონტის“ ეკვსინის“ (წრდილეუფის ზღვა), რომლის თურქული ექვივალენტია პორ-ეკვსინოს. პუნტი ქართულად წარმოთქმის როგორც „ფუნთი“, რომელიც ტრანსფორმირდება ჯერ როგორც „ფონთი“, რომლისგანაც საბოლოოდ კიღებთ ფოთს. მეგრულად ფოთს ჰქია ფუთი, რომლის მსგავსი ტოპონიმი გვხვდება შორაპანთან მდებარე იმერული სოფლის ფუთის სახით, რომელიც კოლხეთის სამეცნო აღმოსავლეთ სახაზღვრო ზონაში მდებარეობდა. ამ-რიგად, ეგვიპტურ წყაროებში მოხსენიებული „პუნტი“, ბერძნულ-რომაული „პონტო“ და ქართული „ფოთი“ ერთი და იგივე ქალაქია სადაც ჭველი ეგვიპტულები უხსოვარი დროიდან ჩამოდიოდნენ საგაჭროდ და ძველ კოლხებთან ამყარებდნენ ინტენსიურ ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ურთიერთობებს.

“უკუთ” ეთნონიმად და აქვდან გამომდინარე ქვეყნის სახელის გამოცვლა, რადგან იგი გაცილებით უფრო ხანძღამულია ფაზისზე და უფრო ძირძეველ ისტორიულ შრეებს წარმოაჩნას. ადსანიშნავია ისიც, რომ მკვდევართა ნაწილს ტოპონიმი „უკუთი“ ეთნონიმად და აქვდან გამომდინარე ქვეყნის სახელწოდებადაც მიაჩნია, რომელიც გაცილებით უფრო ძველია ვიდრე სახელდება კოლხეთი, რომლითაც ბერძნები მოიხსენიებდნენ შავიზლეისი სამხრეთ აღმოსავლეთით მდებარე ტერიტორიას. კოლხეთამდე ამ არეალს უკუთის (ფუტის) ქვეყანა ერქვა, ხოლო მის მკვიდრებს – უკუტიელები. უკუთი, ასევე, მზის დმეურთის დედაა, რომლიდანაც მომდინარეობენ კოლხები და მათი მეფეები. ყოველივე ამასთან კულტურულ ასლორსაა ტოპონიმი უკუთი, რომელიც ფოთის მეგრულ სინონიმს წარმოადგენს.

ამრიგად, როგორც მოყვანილი ფაქტებიდან ირკვევა ტოპონიმი ფოთი უფრო არქაული და სიღრმისეულია ვიდრე ფაზისი და მისი რაიმე სახით ტრანსფორმირება ყოვლად დაუშენებლად მიგვაჩნია. გადარქმევის ნაცვლად პირიქით, საჭიროა მისი შენარჩუნება, რადგან იგი უამრავ ენიგმატურ მასალასა და ინფორმაციას შეიცავს, რომელიც უაღრესად საინტერესოა არა მარტო ქართველი, არამედ უცხოული მკვდევარებისათვის. სადღომობრივ ქალაქ ფოთის სამწერლი მრავალი საჭირობოროტ პრობლემა დაუგროვდა ნაპირდაციიდან და გეოლოგიიდან დაწყებული ჯანდაცვითა და განათლებით დამთავრებული, რომლებიც როგორც ადგილობრივი, ასევე, ცნობილური ხელისუფლების ჩარჩვას მოითხოვენ და უპრიანი იქნებოდა, რომ ფაზისის საერთ-სამეცნიერო აკადემიასა და ქალაქის საზოგადოებრივ სათათბიროს მათი გადაჭრისას მიემართოთ თავიანთი ძალისხმეულა.

დასასრულ ქალაქ ფოთის მერიისა
და საკრებულოს წინაშე მინდა დავსვა
საკითხი ქალაქის ერთ-ერთი ქუჩისათ-
ვის გამოჩენილი ქართველი მცხვირის
მაქსიმე ბერძნიშვილის სახელის მი-
ნიჭების შესახებ. იგი იყო სახელოვანი
ქართველი ისტორიოგრაფიული სკოლის
ოფიციალური წარმომადგენელი, რომლის
მონოგრაფიაში „ქალაქ ფაზისის ისტო-
რიისათვის“ მაღალ მცხვირულ დო-
ნებზე შესწავლილი და განააღმინებული
ანტიკური ფაზისის წარმოშობის, ეთნო-
გენეზისა და ლოპალიზაციის საკით-
ხები. ამით ლირსეულ პატივს მივაგებთ
მცხვირის სსოფლას, რომელმაც დიდი
წვლილი შეიტანა ქალაქ ფაზისის ის-
ტორიის კალაპის საქმეში.

თეიმურაზ ფაჩულია
ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი,
ფილოსოფიურ მეცნიერებათა აკადემიის
აკადემიკოსი, საქართველოს მწერალთა-
შემოქმედებითი კაგშირის წევრი

ფოთილი ხელგურთელები - საქართველოს ჩემპიონები

ხელბურთის კლუბის „ოქროს ვერდი“-ს 17 წლამდელი გოგონები საქართველოს ჩემპიონები გახდნენ.

ზურაბ სარსანიას სახელმძის ტურნირი ჯილდი

რამდენიმე დღის წინ, ხელბურთის დარბაზში კრივში 2003-2004 წლებში დაბადებულთა შორის, ზურაბ სარსანიას სახელმძის ტურნირი გაიმართა. ტურნირში მონაწილეობას დაბრულობდები: თბილისის, ქუთაისის, რუსთავის, ხესტაფონის, გორის, ვარიანის, ზუგდიდის, ხერაკის, ხობის, ჭიათურის, გურჯაანის, გარდაბანის, ახალქალაქის, თუშეთის, ახმეტის, მესტიის, მარნეულისა და ფოთის მოქრივეთა ნაკრები გუნდები. მედლები გათამაშდა 18 წლის კატეგორიაში. ფოთელ მოქრივეთა სასახლოდ უნდა ითქვას, რომ მათ წარმატებას 9 წლით კატეგორიაში მიაღწიეს და მოპოვეს 5 პირველი, 2 - მეორე და 2 - მესამე ადგილები. ლუკა ქაჯაია - I ადგილი - 38.5 კგ წლითი კატეგორიაში კატეგორიაში კახაბერ ფარდალავა ასაბა ტყებულავა - I ადგილი - 40 კგ წლითი კატეგორიაში კატეგორიაში კახაბერ დაშა თხიგავა - I ადგილი - 44.5 კგ წლითი კატეგორიაში კახაბერ დაშა თხიგავა - I ადგილი - 59 კგ წლითი კატეგორიაში კახაბერ თემურ თხიგავა ასაბა ჯოლოსავა - I ადგილი - 62 კგ წლითი კატეგორიაში კახაბერ დაშა თხიგავა - II ადგილი - 52 კგ წლითი კატეგორიაში კახაბერ დაშა თხიგავა - III ადგილი - 36 კგ წლითი კატეგორიაში კახაბერ რუბენ ქიქავა - III ადგილი - 41.5 კგ წლითი კატეგორიაში კახაბერ თემურ თხიგავა

სპორტი რეგიონელური სასერლო სპორტული ოლიმპიადა ხელგურთში

ზუგდიდის სპორტულ დარბაზში ხელბურთში ვაჟთა და გოგონათა შორის, რეგიონალური სასკოლო სპორტული ოლიმპიადა გაიმართა. სადაც მონაწილეობას დებულობდენები: ზუგდიდის, მარტვილის, სენაკის, აბაშისა და ფოთის 2 საჯარო სპოლების გუნდები. ფოთელ მოსწავლეთა სასახლოდ უნდა ითქვას, რომ მათ წარმატებით იასპარეზეს როგორც გოგონათა, აგრეთვე ვაჟთა ასპარეზის მიერნინებისა და გოგონების რეგიონალური პირველობის გამარჯვებულები დარეჯან გევერიძე და ირინა ჩარგაზია. გოგონებმა ფინალურ ასპარეზისაში სტანდის ზუგდიდის 2 საჯარო სკოლის მოსწავლეებს 14:8, ხოლო ვაჟებმა ანგარიშით 12:10 მოიპოვეს გამარჯვება ზუგდიდელთანა.

ფოთილმა სამპრეზმა ჩეხეთში ნარმატებით ისპარეზეს

ჩეხეთში ქალაქ პრაღაში ჭიდაობა „სამპრეზი“ ჭაბუქებს შორის, ევროპის ჩემპიონატი ჩატარდა, სადაც ფოთელმა სამბისტებმა წარმატებით იასპარეზეს და სამბისტო ადგილებიც მოიპოვეს (მწვრთნელები: კონსტანტინე სუბუტია და ზურაბ ტუდუში). ჩემპიონატზე მიღებული შედეგები ასე გამოიყენება: ირაკლი შეყიდვაძე - II ადგილი 48 კგ. წლით კატეგორიაში, თათარ თხიგავა - II ადგილი 48 კგ. წლით კატეგორიაში.

საქართველოს პირველმა კანოე-კაიკი

თბილისში თეორ ტბაზე კანოე-კაიაკში 2001-2002 წ.წ. დაბადებულ სპორტსმენთა შორის საქართველოს პირველობა ჩატარდა. ფოთელმა გია გამჭდავამ 200-500 მ დისტანციაზე მოიპოვა I ადგილი (მწვრთნელი ზურაბ მალანია), მარლენ გადევიაშვილი 200-500 მ დისტანციაზე - II ადგილი (მწვრთნელი ლევან რამიშვილი), ხოლო მურმან მალანიაშვილების 400-500 მ დისტანციაზე - III ადგილი (მწვრთნელი ზურაბ მალანია).

ჩეხეთში ტავისუფალ ტურნირი თავისუფალ ჭიდაობაში

ლანჩხუთის სპორტულ ცენტრში თავისუფალ ჭიდაობაში ჭაბუკთა შორის საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატის ავთანდილ გოგოლიშვილის სახელმძის რესპუბლიკური ტურნირი გაიმართა. ფოთელმა მოჭიდავებმა წარმატებით იასპარეზეს. მათგან უმრავლესობამ საპრიზო ადგილები მოიპოვა (მწვრთნელი ავთანდილ კობალიანი): ვახტანგ ლოლევა - III ადგილი, 26 კგ წლითი კატეგორიაში, ბესიკ შენგელია - III ადგილი, 29 კგ წლითი კატეგორიაში, ილია გოგატიშვილი - V ადგილი, 32 კგ წლითი კატეგორიაში, ზვიად ჯალალიანია - III ადგილი, 35 კგ წლითი კატეგორიაში, საბა გადელია - III ადგილი, 47 კგ წლითი კატეგორიაში, ლაზარე გადელია - 54 კგ წლითი კატეგორიაში - სამწუხაროდ მოისხენა ტურნირიდან ავადმყოფობის გამო სანდრო პატკორია - II ადგილი, +73 კგ წლითი კატეგორიაში

10 Եշօ, առցոլ մովեսով նամակը, առոմբրիքը,
ուղութիւնը կայ

ამბობენ, რომ ყავა უნდა იყოს ჯოჯონეთივით ცხელი, კუპრივით შავი და შხამივით მწარებ, მაგრამ გარდა ამისა, არომატული ყავის მოსალუდებლად რამდენიმე მარტივი წესის ცოდნაა აუცილებელი.

1. სუფთა წყალი

იმისათვის, რომ ყავა არომატული გამოვიდეს, დაიკიწყოთ ონკანის წყალი. თუ გსურო, რომ დატბორ ყავის იღვა-ლური სურნელითა და გემოთი, მოდულებისას გამოიყენეთ მხოლოდ სუფთა წყალი.

2. არ იჩქაროთ

თუ თქვენ თურქელ ყავას ხარშავთ, დადგით ძალიან დაბალ ცეცხლზე. გასაგებია, რომ ერთი სული გაქვთ, როდის შესვამთ პირველ ყლუპს, მაგრამ სიჩქარე აქ არ გამოგადგებათ. დაიმასხოვრეთ – ყავა დიდხანს იხარშება.

3. ვიწროყელიანი ჯეზვე

თუ გსურთ, გმირიელი ყავა მოადუღოთ, გამოიყენეთ ვიწროყელიანი ჯეზვე. ასე ყავა ბევრად არომატული გა- მოვა.

4. მარილი

დაუმატეთ მარილი. დიაბ, დიაბ, სწორედ მარილი. რა თქმა უნდა, არა მთელი კოეზი, არამედ სულ რაღაც 2-3 კრისტალი. მისი გემო არ უნდა იგრძნობოდეს. ფსონი აქ იმაზე დევს, რომ მარილს შეუძლია გაამძაფროს ყავის არომატი. ნაცადია.

5. ჯანჯაფილი

სულ ოდნავ დაუმატეთ, გარშემუნებთ, განსხვავებას იგრძნობთ. მარილიცა და ჯანჯაფილიც ყავას იქმდე დაუმატეთ, სანამ წყალს დასხამდეთ.

6. შაქარი

გამოიყენეთ ყავისფერი შაქარი. რა თქმა უნდა, რაოდენობა - თქვენი გემონებით, მაგრამ ძალიან ტპბილი ყავა არომატს კარგავს.

7. დაფქვა

ჩაატარეთ ექსპერიმენტები დაფუძვის დროს. ზოგს წმინ-
დად დაფუძული უყვარს, ზოგს პირიქით – მსხვილად. გა-
მოში სხვაობა ამ დროს მკვეთრად შესამჩნევია.

იყიფება

ჭოთაში იყიდება 62 კვა ფართი, რომელიც
გაერთიანება როგორს სამუშავ, ისე საცხოვრებელ
პირად, მიმღება ნიმუშს 32
ტელ: 595 75 98 58 ნიმუშ

**ჭოთაში იყოფება ერთოთასიანი საცხოვრიგელი
პირი პირის №9, 3-ე სართულზე, მოვალეობის
ერსავაქტივით. ფასი შეთანხმებით.**
ტელ: 568 42 14 57 ჯერალი, 579 70 65 34 ანა

გაზეთის ხელმომწერის საყრდენებოდ!

ერთი ნომრის ღირებულება
ორგანიზაციებისთვის
1 წლით - 50 ლარი
6 თვით - 25 ლარი
3 თვით - 12,50ლარი
კარდაკარის პრინციპით გამოყენებისთვის
გამოწერა მოქალაქეებისთვის
3 თვით - 6 ლარი

იკითხებთ გაგითი მოვალეობის განვითარება

გაგეთი „მთავარი თემა
სამეცნიელოები“ სამუშაოდ იწვევს
სამეცნიელოს რეგიონიდან ყველა
ასაკის მქონე აღამიანებს
გაგეთის ზამავრცხლებლად
და სარეპლამო აგენტებად
კანდიდატების შერჩევა მოხდება
გასაუბრებით. მოგვეართეთ
შემდეგ მისამართზე: ვოთი ნო.
ნინოს ქუჩა 3/19
ტელეფონი: 599 34 14 17

გაგეთი „მთავარი თემა
სამეცნიელოში“ სტაქირებაზე
ინვესტიციებს, სტუდენტებს,
ახალგაზრდებს რომელთაც
სურთ გილიონ გამოცდილება
ქურნალისტიკაში წარმატებული
სტაქიროები დასაქმდებიან
გაგეთში. დაინტერესებაულია
პორეამა მოგვმართეთ
მისამართება: ფოთი წმ. ნინოს ქაჩა
3/19 ტელ: 599 34 14 17

ისარგავლეთ გაზათ „მთავარი თავა სახეობრელოში“ გადავათიანი მომსახურებით, განათავსეთ გაზათში გაცხადებას, რეკლამას, მიღობას და სამარტინო გაცხადებას. მიღობა- ჩვეულებარივი მრიულით - ერთი ასო 5 თათი, სევლი მრიულით - 7 თათი, პირველ გვარზე - რჩეამი ფასი, სერიათიანი გაცხადებას: სამარტინო - 15 ლარი, მიღობა - 10 ლარი, არაკოლიციური რეკლამა: მასამ გვარზე - მთლიანი გვ. (1000სა2)-150 ლარი, ნახევარი (500 სა2) - 75 ლარი; გვოთხელი (250სა2)-37.50 ლარი; გვხეთი გვარზე: მთლიანი გვ. - 130 ლარი; ნახევარი - 65 ლარი; გვოთხელი 32.50 ლარი. პირველ გვარზე რეკლამა ხეთჯერ ქვირია, ვიზრე მასამ გვარზე, გოლოზე - სამჯერ ქვირი ვიზრე მასამ გვარზე. კოლიციური რეკლამის ღირებულება რჩეამია. მარვალჯერად რეკლამაზე და ხალხობრერაზე გათვალისწინებულია ფასდეკავება. გაზათის გამოცემის მსარველება მიართათ სახეობრელოს რეგისტრაციული გამოხატის რფისს. ქ. ფოთი, ნო. ნორს ქ.3/ 2 ტელ: 0(493) 22-40-50; 5(99) 34 14 17,

მარკეტინგის თეორიები